

ቀዳማይ ዓመት ሕታም |ቁ| 4 መስከረም 27 /2020

ክፍሊ ዜና: ብምንቅስቃስ መንእሰያት ኤርትራ ንደሞክራሲ ዝዳሎ ወግዓዊ መጽሔት:

ቃል መጽሔት ትንሳኤ መንእሰያት።

/ ምመኤደ / ምንቅስቃስ መንእሰያት ኤርትራ ንደሞክራሲ : ህዝብን ሃገርን ንምድሓን ህጹጽን ግዜ ዘይህበን ከምዝኾነ ይሓምን። ሃገራዊ ጉብኣና ከንፍጽም፡ ጽተነጸረ እስትራተጂ ሓገጺጽና፡ ኩሉ ዓይነት አገባብ ቻልሲ አካይዳና መሰረታዊ ለውጢ ከነምጽእ፡ ብትብዓትን ተወፋይነት ሂወትና ከንክፍል ድሉዋት ከምዘለና ንህዝብና ከንሕብር ንፈቱ። ኩሉ ኤርትራ ዜጋ ደላይ ለውጢ ኢድ ንኢድ ተታሓሒዙ፡ ሓድነቱ አትሪፍ ተወሃሃሂዱ አንጻር ገባቲ ስርዓት ንቃለስ ድማ ጻዊዒትና ነቅርብ፡ ንመሰልና ምቻለስ ፍትሓዊ ስለዝኾነ ከንዕወት ኢና።

ህዝቢ ኤርትራ አንጻር ዲክታቶርያዊ ስርዓት ደው ኢሉ፡ ለውጢ ንምርግጋጽ ዝገብር ንዘሎ ቃልሲ ቅኑዕን አዓዎትን አንፈት ንምትሓዙ፡ ልዕሊ ኩሉ ከአ ሃገራዊ ቃልሲ ዝመሰረቱ ውድባት፡ ምንቅስቃሳት፡ ሰልፍታት፡ ህዝባዊ ጥርፍሬታት፡ ሲቪክ ማሕበራት፡ናይ ተራድኦ ትካላት፡ ሓድነት አብ መንጎ ተሳተፍቱ ከህሉ ይግባእ ። ምክብባር ምጽውዋር፡ንፍይ ሓባር ዕላማ ቡድም ቀንድን መሰረታውን ዕላማታት አንጻር ዲክታታራዊ ስርዓት ሓቢርካ ምስራሕ ይጽናሓለይ ዘይበሃሉ ጉዳይ እዩ። ህዝብን ሃገርን ንምድሓን ቀዳምነት ከወሃቦ ዘሉዎ እዩ። በዚ በሰረት ድማ ።አብ ብዙሕነት ሕብረተሰብ ኤርትራ ምእማን እዩ።ህዝቢ ኤርትራ ዝተፈላለዩ ማሕበራዊ ክፋላት ሕብረተሰብ፣ ጾታ ሃይማኖታት፣አውራጃታት፣ብሄራት፣ባህልታት፣ ቋንቋታት፣ ወዘተ፡ ከምዘለዎ መጠን፡ መሰል ናይዘም ዝተፈላለዩ አቀዋውማታት ብማዕርነትን ብዘይ ኢድልዎን ውልቃውን ሓበራውን ማዕረ መሰላት ዝከብረላ ሃገር ንምህናጽ እዩ።

ጉሃና ,congratulations

ጉሃና ንቀዳማይ ዋዕላ ባይቶ “ይአክል” ሕ.መ.አ። ጭቕና ይአክል ምፍልላይ ይአክል ብዝብል ድምጺ ኤርትራውያን አብ መላእ ዓለም ዝተላዕለ ህዝባዊ ምንቅስቃስ፡ ይአክል ሰሜን አመሪካ መስሪትኩም ጉባኤኹም ዛዚምኩም፡ እንቋዕ ሓጎስኩም።

ምንቅስቃስ መንእሰያት ኤርትራ ንደሞክራሲ (ም.መ.ኤ.ደ)

በዚ አጋጣሚ ምንቅስቃስ መንእሰያት ኤርትራ ንደሞክራሲ፡ንአመንቲ ክርስትና ፍሑሰ በዓል መስቀል እንዳበለ፡ ዓመተ ራህዋን ፡ሰላም ፡ዓመት ሓርነት ክገብረልና ሰናይ ምንዮትና ንገልጽ።

- ትሕዝቶ መጽሔት ትንሳኤ መንእሰያት**
- ቃል መጽሔት ትንሳኤ፡
  - ር እሲ ዓንቀጽ፡
  - ግደ መንእሰይ አብ መስርሕ ለውጢ፡
  - አዕናዊ ፖለቲካዊ ጸወታ ህግደፍ አብ ሱዳን ቐርኒ አፍሪቃን ጽልዉኡን፡
  - ህዝቢ ኳዜን ምእሳር ብሕልና ዓገብ ክንበል ይግባእ፡

ርእሰ ዓንቀጽ፡ ንመሰልካ ምቕላስ ፍትሓዊ እዩ፡

ብሕጊ ሰብአውነት ኤርትራውያን ከም ኩሉ ህዝቢ ዓለም ሓደ ኢና ፍልልይ የብልናን። ክልቲኡ ጾታ ኣብ ዝኾነ ሃገር ንርከብ ደቂ ሰባት፣ ብሕጊ ተፈጥሮ ብረቢና ብኣምላኽና ዝተዋህበና ሓደ ዝገብሩና -3 - ባህርያዊ መሰላት ብማዕረ ተዓዲሉና። ንሳቶም

- ዝኾነ ፍጡር ወዲ ሰብ ካብ ኣቡኡን ኣዲኡን ብንጹህ ሕልና ሕማቕን ጽቡቕን ከይፈለጥና ጥራይ ነብስና ስለንውሊድ፡ ኣብዛ ዓለም መሰልን ናጽነት ወዲ ሰብ ተኸቢሩ ብሰላም ክነብር ይግባኣና ነይሩ ናይ ተፈጥሮ ትዕዛድቲ ስለዝኾነ። (2) ናይ ግዜ ኣድማሳዊ መዓቕኒ ሓደ ዓይነት እዩ። ኣብ ሙሉእ ዓለም ዘሎ ሰብ እታ ዝተወልደላ ዕለት ክኸብር ማዕረ መሰል ስለዘለዎ ዕድሚኡ ብቲ መዓቕኒ ግዜ ይውሰን። (3) ክልቲኡ ጾታ እታ ናይ መወዳእታ ዕጫና ሓንቲ መዓልቲ ካብዛ ዓለም ስጋና ብሞት ተፈልጎ ሓንሳብን ንሓዋሩን ክንሰናበት ተፈጠርና። ንጸንሓሉ ዕድመ ይፈላሰ ይኸውን ግና ካብ ሞት ዘምልጥ ሰብን ዘልኣለማዊ መንግስትን የለን።

3- ናይ ተፈጥሮ ማዕረ መሰል ሒዝና፡ ግና ከም ደቂ ሰባት ብመበቐልን ዜግነታዊ መንነትን ንፈላለ። ብጾታና ብሕብርና ብቋንቋና ብባህልና ፍልልይ ኣለና። ብሃብትን ድኽነትን ደረጃና ብብይኑ ይኸውን። መራሕን ተመራሕን ሙሁርን ዘይተማህረን ክንፈላለ ንኸእል። ብጂኦ ግራፍያዊ ኣቕማምጣ ንነበረሉ ቦታን ኩነታት ኣየርን ወዘተ ተረፈ ፍልልይ ክህልወና ግድነትን ሕግን ተፈጥሮና እዩ። እዚ ፍልልይ ግና ነቶም 3- ባህርያዊ ዝኾኑ ማዕረ መሰል ዝቐይርን ሓቂ የለን።

እምበኣር ህዝቢ ብእኩብ ብሰላም ክነብር ነንሕድሕዱ ተኸባቢሩ ናብርጻኡ ክመርሕ ዝውሰኑ -2- ነገራት፡ 1ይ - ዘምሓድር መንግስቲ የድልዮ። 2ይ - ንህዝብን መንግስትን ብማዕረ ዝቐይድ ሕገ - መንግስቲ ክህልዎ ይግባእ ባቕሊ ብዘይልገም ስለዘይትገዕዝ። መንግስቲ ዝጨበጠ ፖለቲካዊ ስልጣን ምንጭ። ህዝባዊ እንተኾይኑ፡ ደሞክራሲያውን ሕጋውን ስለዝኸውን ፍትሓዊ ምምሕዳር ይሰስን መሰል ዜጋታት ይኸብር። መንግስቲ ንፖለቲካዊ ስልጣኑ ከናውሕ ኢሉ ግዝኣተ ሕጊ እንተጥሒሉ፡ ንህዝቡ ተሓታነት ስለዘይብሉ መሰል ዜጋታት ይግህስ ጭቕናን በደልን የብዝሕ። ህዝቢ ንጭቕና ኣሜን ኢሉ ክቐበሎ ስለዘይክእል ኣንጻር መንግስቲ ክለዓል ንመሰሉ ክቐለስ ፍትሓዊ ይኸውን።

ካብ 1880 ህዝቢ ኤርትራ መሰል ናጽነት ተነፊጉና፡ ክሳብ 1991 ዘሎ ግዜ ን - III ዓመታት ዝኣክል ብ-3- ሃገራት ኣብ ትሕቲ መግዛእቲ ተሳቑዩ። ኣንጻር ዝኣከደ ዘካየዱ ብሰላማዊ ኣገባብ ተቐላሲ። ዋጋ ይኸፍል ነይሩ። ግና ፍትው ስርርዕ ስለዝነበረ እቲ ተቋወሞ ከምቲ ዝድለ ኣይተዓወተ። ህዝቢ ንመሰሉ ምቕላስ ፍትሓዊ ስለዝኾነ መቐጸልታ ሰላማዊ ኣገባብ ቐጸሊ ኣብ 1961 ናብ ብረታዊ ቐጸሊ ተሰጋጊሩ። ህዝቢ ናጽነቱ ንምርካብ ኣብ ቐጸሊ ዓሲሉ ድሕሪ 30 ዓመታት መሪር ኩነታት ክበድ ዋጋ ከፊሉ ተዓዊቱ። ኣሸሓት ብሉጻት ዜጋታት ተሰዊእም ብዙሓት ሰንኪሎም። ናይ ህዝብን ሃገርን ንብረት ብዙሕ ዕንወት ኣጋጠሙ። ኣሸሓት ካብ ዓደም ተመዘቢሎም ናብ ስደት ከይደምም። ኣብ መወዳእታ ህዝብና ፍረ ጸማ ሓርነታዊ ቐጸሊ ናጽነት ጨቢጡ። ኤርትራዊ መንነት ኣረጋገጹ። ሉኡላዊት ኤርትራ ኣብ ዓለም ኣፍሊጡ ኩወን ገይሩ። ህዝብና ተሓገሱ ብሰላም ክነብር ተመንዮ ዝግነወት ሃገሩ ከልምዕ ብዙሕ ጽዒሩ። ዳሕረዋይ ወለዶ መንሰይ ብክበድ ዋጋ ዝተረኸበት ሃገር ከውሕስ፡ ሕድሪ ቐዳሞት ክስከም ሃገሩ ክሃንጽ ተሸባሺሉ። ኣብ 1998 - 2000 ዝተኸየደ ኩናት ከይተረፈ ሃገሪ ኣለኹልኪ ኢሉ ምስ ኣይታቱ ተሰለፉ። ኣብ ናይ 2- ዓመት ኩናት ዳግማይ ኣሸሓት ዜጋታት ተሰዊእም ክቡር ዋጋ ተኸፊሎ ሉኡላውነት ተዋሒሱ።

ሰይጣናዊ ኣትሓሳስባ ዘለዎም ኢሰያስን ህግደፍን፡ ግና ንዝተነድፈ ቐዋም ጉሒፎም ንህዝብና ጨቕኖም ኣብ ባርዕ ሓዊ ክጠብሱዎ ተራእዮም። ኣብ ኤርትራ ካብ ሕክምናን ቤት ትምህርትን ዝበዝሕ ቤት ማእሰርቲ ስለዘለዉ ዜጋታት ብዘይፍርዲ ዝሳቐይሉ እዩ። ስድራ ቤት ተብታቲኑ መንእሰይ ብፍላይ ናብ ስደት ኣምራሑ ኣብ ባሕሪ ጠለቕ ቐለብ ዓሳ ኮይኑ። ስርዓት ኤርትራ ንክብሪ ዝሞቱ ዜጋታት ባንዴራ ፍርቂ ኣይሰቐልን። ሃገራዊ ሓዘን ኣይእውጅን ንወለዲ ስለዘየጸናንዕ ሰብኣዊ ሕልና ከምዘይብሉ ብግብሪ ኣርእዮና። ኢሰያስ ናይ 1998 ኣዕናዊ ኩናት ኣድላዩ ኣይነበረን ኢሉና። እዚ ኹሉ ዋጋ ተኸፊሎ ኣይከሰርናን ዋላ ሓንቲ ኣይጠፍኣናን። ምስ ኢትዮጵያ ሓደ ህዝቢ ኢና። ክልተ ህዝቢ ኢና ኢሉ ዝሓሰብ ነቲ ሓቂ ዘየፈልጥ ኢሉና ከይሓፈሩ። ባዕላ መውጽኢት ደርፊ ባዕላ መፍፊት ደርፊ ከምዝበሃል፡ ዘረባ ኢሰያስ ንምስምዑ ንምእማኑ ዘሸግር ብጣዕሚ ዘገርም ናይ ፖለቲካ ትያትሮ ኣሰሚዑና። ትዕቢቱ ተዓዚብና ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ዘለዎ ንዕቕታ ክሳብ ክንደይ ደረቱ ከምዝጠሓሰ ኣርእዮና። ኢሰያስን ህግደፍን ብሰይጣናዊ ተግባርም ኣብ ልዕሊ ህዝብን ሃገር ዝፈጸሙዎ በደልን ዝገንን ሓላፍነቱ ክስከሙ ሕጋዊ ተሓታነት ክህልዎም ግድነት እዩ። ኣንጻር ገባቲ ስርዓት ኢሰያስን ህግደፍን ንመሰልና ምቕላስ ፍትሓዊ እዩ።

ብክፍሊ ዜና ም.መ.ኤ.ደ ዝዳሎ መጽሔት

ግደ መንእሰይ ኣብ መሰርሕ ለውጢ፡

መንእሰይ ንደቂ ተባዕትዮን ደቂ ኣንስትዮን ብማዕረ ዝውክል መጻውዒ እዩ። መንእሰይ ዝበሃል 18 ዓመት ዝመልኡ ዓቕሚ ሰብ ስለዝበጽሑ ንዝኾነ ጉዳይ ነብሱ ወኪሉ ክሓትት ወይ ክሕተት ዝኽእል ሰብ ማለት እዩ። ወ.ወ.ይ ሓይሊ ስለዝኾነ ጉልበት ዘለዎ ቕልጢ፡ ክፉት ኣእምሮ ስለዝለዎ ተቐባሊ እዩ። ኣብ ስራሕን ትምህርት ዘድምዕ ሓዲሽ ሓሳባት የቕርብ። ኣብ ስፖርትን ባህልን ስነ ጥበብን ይምህዝ ንሃገር ወኪሉ ይወዳደር። ኣብ ኩሉ ዓውድታት ሞያዊ ክእለት እንተሓዘተ ሓዲሽ ነገር ክምህዝ ዓቕሚ ኣለዎ። ብልሒ ስለዝለዎ ኣብ ከባቢኡ ዝርከብ ነገራት ብቕልጢ፡ ክወክብ ክወርዕ ይኽእል። ዝበዝሕ ግዚኡ ምስ መዘንኡ መንእሰይ ስለዝሕልፎ ብጸቢብ ከፋፋሊ ኣትሓሳስባ ኣይጽሎን። ኣብ ሓድሕዳዊ ማሕበራዊ ዝምድንኡ ብናይ መንእሰይ ባህርያት ጥራይ ይራኹብ። መንእሰይ ንዘለዎ ጸጋ ተጠቒሙ፡ ንመሰሉ ስለዝቐለስ ናጽነቱ ኣብ ምኽባር፡ ሃገር ብኢኮኖምያዊ ልምዓት ኣብ ምሃንጽ፡ ደሞክራሲያዊ ለውጥን ፍትሓዊ ምምሕዳርን ኣብ ምስፋሕ ዝግበየ ግደ ይጻወት።

መንእሰይ ኤርትራ ኣብ ግዚኡ ታሪኽ ክሰርሕ ጸኒሑ። ናይ 40ታት 50ታት መንእሰያት ናይ ናጽነት ድሌት ስለዝነበሮም ሰላማዊ ሰልፊ ሚስጥራዊ ስርስርዕ ይገብሩ ነይሮም። ናይ 60ታት ክሳብ ድሮ ናጽነት ዝነበረ መንእሰይ ኣብ ብረታዊ ቻልሲ ተወፍዩ። ኣብ 90ታት ዝነበረ መንእሰይ ተወፍዩ ሃገር ኣውሒሱ። ካብ 2000 ንደሓር ዘሎ መንእሰይ ሃገር ኣብ ምህናጽ ይሰርሕ ኣሎ።

ገባቲ ስርዓት ህግደፍ ግና፡ ንመንእሰይ ወለዶ ኣብ ሃገሩ ብሰላም ክነብር ናይ ምንቓስቓስ ናጽነቱ ተኸቢሩ፡ ተማሃሩ ሰሪሑ ነጊዱ ሓሪሱ ናብርኡ ክምሓይሽ ዕድል ኣይሃቦን። ቡብጊዚኡ ዓቕሚ ኣዳም /ሄዋን/ ዝበጽሑ መንእሰይ ዕጫ ሳዋ ትጽቡዮ። ብወትሃደራዊ ኣትሓሕዝ ተሪር ዲሲፕሊን ይትሓዝ። ኩብሊልካ ተባሂሉ ይግፈፍ ይቕጸዕ። ኣብ ሰራዊት ክሳብ ዝተረሸኑ ክምዝነበሩ ዘይፈልጡ የለን። ስግር ዶብ ክኸይድ ዝተረኸበ ጥይት ይትኮሰሉ ዝቐተሉ ዝእሰሩ ዝሳቐዩ ኣለዉ። ኣብ ማእቶት ጉልበቱ ይሃልኽ ዝረኸቦ ገንዘብ የብሉን። መንእሰይ ኤርትራ ኣገልጋሊ ሰብ ስልጣናት እምበር ናብርኡን ሂወቱን ክምሓይሽ ስለዘይክእል ብዘዕባ መጻኢ ዕድሉ ክሓሰብ ግድነት እዩ። ብሰላም ዝነበረሉ ቦታ ክረከብ ብስግረ ዶብ ኣቢሉ ናብ ምድረ በዳ ሳሃራን ናብ ባሕሪ መዲተራንያን ይውሕዝ ኣሎ። ሬሳታት መንእሰያት ቐለብ ኣሞራን ዓሳን ዝኾነ ዉሁድ ኣይኮነን። እቲ ዕድለኛ ኣብ ዉሑስ ሃገራት ኣትዩ ናብርኡ ይመርሕ ኣሎ።

እቶም ቐዳሞት ዝተቐለሱ ኣያታትና ይኹኑ ዳሕረዎት ወለዶ መንእሰያት ኩላትና ግና፡ ክሳብ ሕጂ ደሞክራሲያዊ ለውጢ ከነረጋግጽ ኣይከኣልናን። ብዙሕ ምኽንያታት ክቐርብ ይኽእል ገለ ቐቡል ይኸውን። ስለሓቂ ክንዛረብ ግና ከም ህዝቢ ከምቲ ንናጽነትና ብተወፋይነት ተቐሊስና ዋጋ ክፈልና ዝተዓወትና፡ ንደሞክራሲያዊ ለውጢ እዉን ብትብዓት ክምዘይተቐለስና ክንኣምን ይግባእ።

ኣብ ውሽጢ ኤርትራ ዘለኩም መንእሰያት፡ ብቐዳሞት መንእሰያት ዋጋ ክፈሎም ዘምጹኡዎ ናጽነት፡ ዘረከቡኻ ኤርትራዊ መንነት፡ ዘውሓሱዎ ሉኡላውነት፡ ። ኣብ ኤርትራ ዘለኻ መንእሰይ ብኹሉ ኣይጠዓመካን። ኣብ ሰራዊት ዘለኻ መንእሰይ ዝበዝሑ ጸገም ኣለካ። ብረት ሒዝካ ስለዘለኻ ህዝብኻ ብናብራን ጥምየትን ክሳቐ ትርእዮ ስለዘለኻ፡ ምስ ህዝብኻ ተሰሊፍካ ብረትካ ኣናጻር ጨቋኒ ስርዓት ህግደፍ ከተቐንዖ መሰረታዊ መፍትሒ ክትገብር ህዝብኻ ይጽበየካ ኣሎ። ህዝባዊ ማዕበል ኩሉ ግዜ ተዓዋቲ ስለዝኾነ ንመሰልካ ምቕላስ ፍትሓዊ እዩ።

ኣብ ወጻኢ ሃገራት ዘለኹም መንእሰያት፡ ኣብ ዉሑስ ቦታ ኣቲኹም ናይ ደሞክራሲ ጸጋ ኣለኩም፡ ህዝቢ ኣብ ምድሓን ግዜ ዘይህብ ህጹጽ ዕማም ስለዝኾነ፡ ኣንጻር ህግደፍ ክትምክቱ ሽግር ህዝቢ ክፍታሕ ኢድ ኢድ ተታሓሓዚኩም ክትሓብሩ ንጽውዕ። ኣውያት ህዝቢ ክትሰምዑ ዝተዓበሰ ድምጺ ህዝቢ ብዓውታ ከተቐልሑ። ከምቲ ኣብ ጀንቫን ኤውሮጳካዊ ሕብረት ዝገበርኩሎም ሕጂውን ኣብ መጋባዳ ዓለም ከይድኩም ድምጽኹም ከተሰምዑ ህዝቢ ይጽበየኩም ኣሎ። ሳላ ጸጋ ደሞክራሲ መራኸቢ ብዙሓን ኣብ ኢድኩም ስለዘሎ፡ እቲ በሊሕ ኣእምሮኹም ተጠቒምኩም ግዜኹም ጉልበትኩም ኣብ ፍታሕ ህዝቢ ከተተኩሩ ምፍልልያ ገዲፍኩም ተፋቐሩ። ህዝባዊ ኣለኹ ኣብ ጎንኻ ኢልኩም ዋልታ ክትኮኑሉ፡ እቲ ናይ ይኣክል ድምጽኹም ኣወዳድብኡ ክሰፍሕ ካብ ዘበርከትኩሎም ንላዕሊ ፍጥነት ክትውስኹ ምሕጽንታና ከነቐርብ ሓብን ይስምዓና። ግደ መንእሰይ ንለውጢ ሞቶሪን መሪሕን ስለዝኾነ ሃዩ መንእሰይ ንመሰልካን መሰል ህዝብኻን ብናህርን ብህዝባዊ ማዕበልን ተበገስ።

ብክፍሊ ዜና ም.መ.ኤ.ደ ዝዳሎ መጽሔት

አዕናዊ ፖለቲካዊ ጸወታ ህግደፍ አብ ሱዳን ቐርኒ ኣፍሪቓን ጽልወኡን፡

ብዕለት 17/ መስከረም/ 2020 ካብ ኤርትራ 4- ሰበ ስልጣናት ናብ ሱዳን ሚስጥራዊ መገሻ ገይሮም ብ-19/ መስከረም/ 2020 - አብ 3ይ መዓልቶም ብዱባይ ገይሮም አስመራ ከምዝተመልሱ ሓበሬታ በጺሑና። ንኤርትራ ዝወከሉ 4 - ሰበስልጣናት አስማቶም ሓላፍነቶም ከምዚ ዝስዕብ እዩ።

- መጀር ጀነራል ተኸላይ ሃብተሰላሳ ኣዛዚ ሓይሊ ኣየር ኤርትራ (2) እምናይ ሱሌማን ወኪል ሃገራዊ ድሕነት። (3) ኮሎኔል መልአክ / ወዲ ፊተውራሪ/ ምክትል ሓላፊ ሓይሊ ባሕሪ ምስ ኢንጅነር ተወልደ አረፋይነ። (4) መጀር ግርማይ ሃብተገርግሽ ሓላፊ ጸረ ኣየር ከምዝነበሩ ይሕበር። ዝገበሩዎ ሚስጥራዊ መገሻ መቐጸልታ ናይ ዝሓለፈ ወግዓዊ ርክብ ከምዝኾነ ይግለጽ።

አብ July 20, 2020- ብጀነራል ፊሊጶስ ዝምራሕ ጉጅለ ዘሰነዩዎ፡ ብጋራር ጀነራል አብርሃ ካሳ ዳይረክተር ሃገራዊ ድሕነት፡ መጀር ጀነራል ሑመድ ካሪካረ ኣዛዚ ሓይሊ ባሕሪ፡ መጀር ጀነራል ሮሞዳን ዑስማን / አውሊያይ/ ኣዛዚ ተወርወር እዚ ብወግዲ ንሱዳን ከምዝበጸሑ ብመራኸቢ ዓለም ተዘርጊሑ ነይሩ። አብ ርክባቶም ወትሃደራዊ ጸጥታውን ናይ ባሕርን ገለ ስምምዕ ከምዝገበሩ ይሕበር። አብ ርክባቶም ኤርትራ ዘቐረበቶ ሓሳብ፡ አቐሪባ ገማግም ቐይሕ ባሕሪ ሱዳንን ኤርትራን ንምቐጻጻር ንክልቲኡ ሓይሊ ባሕሪ ዘወሃህድ ሓይሊ ዕምም ክቐውም ሓቲቶም ነይሮም። ብወገን መንግስቲ ሱዳን ግና ተቐባልነት ከምዘይረኸበ ይሕበር። ብወገን ሱዳን ነፍሲ ወከፍ ሃገር ነናታ ገማግም ባሕሪ ክትቐጻጻር ኣለዎ ኢሎም ከምዝወሰኑ ብቐረባ ዝፈልጡ ሰበ - ስልጣናት ሱዳን ብዘይወግዓዊ መንገዲ ክዛረብሉ ይስማዕ።

ኢሲያስን መራሕቲ ህግደፍን ብባህርያቶም አብ ኤርትራን ክባቢናን ሰላምን ቐሳነትን ዘለዎ ሂወት ክርእዩ ኣይተዓደሉን። ሓዊ ወሊዖም መጥፋእቲ ሓዊ ኮይኖም ክቐርቡ ስለዝፍትኑ ፖለቲካውን ዲፕሎማሲያውን ትያትሮ ምጽዋት ባህርያቶም ንምብራቕን ቐርኒ ኣፍሪቓን ከሸግርዎ ከምዝጸንሑ ብዙሕ ተጻሒፉ ነይሩ። ብኤርትራ ዝቐረበ ሓሳብ ተቐባልነት ስለዘይነበሮ ኢሲያስን ህግደፍን አብ ጉዳይ ሱዳን ዝፍሕሱዎ ውዲት ዕላማኡን እንታይ ከምዝመስል፡ ብከመይ ሓዊ የሳዉሩዎ ብከመይ መጥፋእቲ ሓዊ መሲሎም ይቐርቡ ዝረኹብናዮ ሓበሬታ ክነካፍለኩም።

ምስ ገባቲ ስርዓት ኢሲያስ + ህግደፍ ጽቡቕ ዝምድና ዘለዎ ናይ ባሕሪ ሸፋቱ ሓደ ሳልሕ አቡ ፋጥና ዝበሃል (ሓልፋዊ) ሓደ ካብ ላዕለዎት መራሕቲ ናይ ምንቕስቓስ ባሕሪ ስለዝኾነ፡ ምስ 09- ትካል ንግዲ ቐይሕ ባሕሪ ኤርትራ ነዊሕ ግዜ አብ ዘይሕጋዊ ንግዲ ተዋፊሩ ክሰርሕ ከምዝጸንሑ ይግለጽ። አብ 2015 - ብፍላይ አቡ ፋጥና ምስ ገለ ግብጻውያን በደዊን ኮይኑ አብ ዘይሕጋዊ ምስጋር ደቕሰባት ተዋፊሩ አብ ልዕሊ ኤርትራውያን ዝወርድ ዝነበረ በደል ኢድ ከምዝነበሮ ዘረጋግጹ ጭብጥታት ከምዘለዉ ይሕበር። ሳልሕ አቡ ፋጥና ሓዳሩን ደቐን አብ ከተማ ኣልቓሂራ ስለዝቐመጡ፡ ምስ ግብጻውያን ዘይሕጋውያን በደዊን ዋላ ምስ ገለ ሰበ ስልጣናት ግብጻውያን ነጋዶን ናይ ረብሓ ጥቡቕ ርክባት ከምዘለዎ ይንገረሉ።

እዚ ከምዚ ኢሉ እንኮሎ ንነብሶም ተቐወምቲ ምብራቕ ሱዳን ተባሂሎም ዝጽውዑ፡ ናይ መሬት ናይ መንነት ጉዳይ ዝምልከቱ ብባሕሪ ዝፍጠር ዓበይቲ ዘይተፈትሑ ፖለቲካዊ ጉዳያት ስለዘለለዉና ኢሎም ንመንግስቲ ሱዳን ንዝቐዘም ጥርጉን ክቐርቡ ከምዝጸንሑ ይገልጹ። መንግስቲ ሱዳን ንዘሎ ሸግር እንተዘይተፈቲሑዎ አብ ገማግም ባሕርን ወደብ ፖርት ሱዳን ዝሕትም መራኸብ ክሃርሙውን ከምዝኾኑ ብድምጺ ዝተሰነዩ ምፍርራሕ ዘለዎ መጠንቐቕታ ክህቡን ክገልጹን ጸኒሑም።

አብ ዝሓለፈ ሰሙን ኣብ ገምገም ባሕሪ ክሳብ ዓገገ ዘሎ ቦታታት ሱዳን መራኽብ ኮለላ የካይዱ ነይሮም። ፓትሮል ኣብ ዘካይድሉ ዝነበረ ግዜ ናይ ሱዳን ሓገሪ ፈጣን ጃልባ ተሃሪማ መጠነኛ ጉድኣት ከምዝወረዳ ናይቲ ዘባ ነበርቲ ይሕብሩ። መንግስቲ ሱዳን ብወገኑ መንነቶም ዘይፍለጡ ናይ ባሕሪ ሸፋቱ ተኹሲ ከፊቶም ነታ ፈጣን ጃልባ ምስሃረሙዎ፡ መርከቦም ሒዞም ብቐጽበት ናብ ገምገም ባሕሪ ኤርትራ ከምዘቐንዑ ይገልጹ። እቲ ብተቐወምቲ ምብራቕ ክወሃብ ዝጸንሑ መጠንቐቕታ ኣብ ገምገም ባሕሪ ሱዳን ዝተሰምዑ ተኹሲ ናብ ሱዳን ዝግበር ንግዳዊ ንጥፊትን ምንቕስቓስ መራኽብ ውሕስነት ከምዘይብሉ ይግለጽ ኣሎ። ብሃብታማት ዝውነና ብሕታዊ ናይ ንግዲ መራኽብ ኣብ ባሕሪ ሱዳን ዘሎ ዘይርጉእ ኩነታት ስግኣት ስለዝፈጠረሎም ምቐጽጻር ክግበረሉ ንመንግስቲ ሱዳን ክሕብሩ ከምዝጸንሑ ይስማዕ። ስዑድያን ዓረብ ኤሚራት ብወገንን ናይ ባሕሪ ጸጥታዊ ስግኣት ክውገድ ምቐጽጻር ክግበረሉ ምስ ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ ሓቢርካ ዝሰርሓሉ ኩነታት ክፍጠር ዘቐርቡዎ ሓሳብ፡ ብተዘዋዋሪ ኣገባብ ንስርዓት ህግደፍ ዘርብሕ ንሱዳን ጸቕጢ ክፈጥር ከምዝኸእል ዝገልጹ ናይ ጂኦ ፖለቲካ ኪላታት ትንታኔ ክህቡሉ ይስምዑ። ናይ ሱዳን ገምገማ ባሕሪ ከምዚ እናሃለወ

12/ 09/ 2020- ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ ካብ ገምገም ባሕርን ደሴታትን ከባቢ ሓስመት ተበጊሶም፡ ንሰሜን ንማርሳ ጉልብብ ንማርሳ ተኸላይ ንበሪጠ ክሳብ ክለ ግዝኣት ባሕሪ ሱዳን ክሳብ ዓገገን ብፈጣናት ጃላቡ ገይሮም ኮለላን ፓትሮልን የካይዱ ከምዘለዉ ይፍለጡ። ሓደ ካብ ተዘዋዋሪ ውዲት ህግደፍ ንገምገም ባሕሪ ሱዳን ርግኣትን ውሕስነትን ከምዘይህልዎ ሓዊ ወሊዕካ፡ ንግዳዊ ቐልውላው ኣዕቢኻ ኣብ ኢኮኖሚ ሱዳን ዝፈጥሮ ቐልውላው ምዕባይ ይጽዕሩ። ህግደፍ ነቲ ዝወልዕዎ ሓዊ ንምጥፋእ ጥወይ ኢሎም ካልእ መንገዲ ሒዞም ነቲ ሸግር ንምፍታሕ ዓረቕቲ መሲሎም ክቐርቡ ይፍትኑ። ቐንዲ ዕላምኡ ኣብ ገምገም ቐይሕ ባሕሪ ሱዳን በይኖም ክቐጸጸሩ ስለዘይከእሉ፡ ምስ ሓይሊ ባሕሪ ኤርትራ ተወሃሂዶም ክሰርሑ ጸጥታዊ ውሕስነት ባሕሪ ክረጋገጽ ይኸእል ኢሎም ከእምኑዎ ይፍትኑ። ሱዳን ናይ ባሕሪ ጸጥታዊ ውሕስነት እንተዘየለ ንግዳዊ ምንቕስቓስ ስለዝነድል

ኢኮኖሚያዊ ቐልውላው ከጋጥምም ከምዝኸእል ስለዝገምገሙ፡ ኤርትራ ዘቐረበቶ ሓሳብ ሱዳን ክቐበሉ ኣማራጺ የብሎምን ዝብል መረዳእታ ስለዘለዎም፡ ህግደፍ ኣብ ልዕሊ ሱዳን ከቢድ ኢኮኖሚያዊ ጸቕጢ ምግባር ዝግበየ ተልእኾ ኣለዎም። ኤርትራን ሱዳንን ብሓባር ንገምገም ቐይሕ ባሕሪ ክቐጸጸሩ ብጸቕቲ ኣብ ስምምዕ እንተበጸሑም ሱዳን ካብ ብልሽውናን ዘይሕጋዊ ንግዲ ኣይምልጡን እዮም። 09- ትካል ንግዲ ቐይሕ ባሕሪ ኤርትራ፡ ምስ ሳልሕ ኣቡፋጥና በደዊን ምስ ሃብታማት ሱዳን ተወሃሂዱ ዘይሕጋዊ ንግድን ኮንትራባንዳን ብጸሊም ምቐይያር ገንዘብ ሓዋላ ልምዲ ዘለዎም ኣብ ኢኮኖሚያዊ ቐልውላው ክእትዎም ከምዝኸእል ሱዳናውያን ናይ ኢኮኖሚ ሙሁራት ይገልጹዎ እዮም።

ኢሲያስ ምስ ዶክተር ኣቢ ብዘለዎ ዝምድና ዓለማዊ እገዳ ስለዝወረደሉ፡ ኣብ የመን ምስ ኣዕራብ ዘለዎ ጂኦ ፖለቲካዊ ዝምድና ተጠቐሙ ቐርኒ ኣፍሪቓ ንምሕማስ ክሰርሕ ዕድል ዝተኸፍተሉ ይመስል ዝብል ብገለ ሰበ ስልጣንን ናይ ጂኦ ፖለቲካ ተንተንትን መግለጺ ክህቡሉ ይስማዕ። ኢሲያስን ህግደፍን ነብሶም ሰላም ዘይብሎም ሰላም ዘባ ኣፍሪቓ ክርምሱ ፖለቲካዊ ጸወታ ከምዘየቐርጹ እቲ ቐደም ዝኸሰሩዎ ሕጂ ናይ ዘባ ቐርኒ ኣፍሪቓ ንብለል ክኾኑ ነቲ ዲፕሎማሲያዊ ኩነታት ክጥቐሙሉ ከምዝጽዕሩ ይሕበሩ።

ብክፍሊ ዜና ም.መ.ኤ.ደ ዝዳሎ መጽሔት

ህዝቢ ኳዜን ምእሳር ብሕልና ዓገብ ክንበል ይግባእ።

/ምመኤደ/ ምንቕስቓስ መንእሰያት ኤርትራ ንደሞክራሲ፡

ኣብ ልዕሊ ውልቕሰብን ኣብ እኩባትን ዝኾነ ግፍዕን በደልን ክፍጸም ምስእንርእ. ዓገብ ክንበል ሞራላውን ሕልናውን ግዴታ ኣለና። ከባቢ 700 ዝኾኑ ህዝቢ ኳዜን ናይ ኣንበጣ መከላኸሊ መድሃኒት ክወስዱ ምስተጸወዑ፡ ትሕተ ዕድመን ልዕሊ 70-80 ዓመት ዘለዉ ዓበይቲ ወለድን ብእኩብ ተኣሲሮም። ምስ ጎረብቲ ዓድታት ዘሎ ናይ መሬት ክርክር ብሽምግልና ዓበይቲ ዓዲ ክፍታሕ ባህሊ ህዝብና ስለዝኾነ ከም ምኽንያት ክቐርብ ቕኑዕ ኣይኮነን። / ምመኤደ / ምንቕስቓስ መንእሰያት ኤርትራ ንደሞክራሲ፡ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ኳዜን ዝተፈጸመ ግፍዕን ዘይሰብአዊ ተግባርን ኣጥቢቐና ከምንኹኑና ከነረጋግጽ ሃገራዊ ግዴታ ስለዝኾነ ሕልናዊ ዕግበት ኣለና።

ዝኾነ ሰብ በደል እንተፈጸሙ ካብ ቤት ፍርዲ ናይ ማእሰርቲ ፍቓድ ወረቐት ኣውጺእካ፡ ነቶም ብገበናዊ ተግባር ዝተጠርጠሩ ሰባት ብፖሊስ ጸዊዕካ ጉዳዮም ኣጸራኻ፡ ኣኸባር ሕጊ ክሲ መሰሪቱ ናብ ቤት ፍርዲ ክቐርብ ሕጋዊ ኣገባብ እዩ። ቤት- ፍርዲ ንጥርጠር ገበን ከምዝፈጸመ ዘረጋግጽ ጭብጢ ረኺቡ ገበነኛ ኣሉ ክውስን ገበናዊ መቐጸዕቲ ክህብ ይኸእል። እቶም ዝተጠርጠሩ ሰባት ዘኸሰሱም ጉዳይ ቕኑዕ ኣይኮነን ጭብጢ ስለዘይብሉ ንጹሃት ኢና ኢሎም ምስ ኣኸባር ሕጊ ክማገቱ ማዕረ መሰል ኣለዎም። ናጻ ቤት ፍርዲ ዝተኸሰሱ ጉዳይ ዘእምን ጭብጢ ከምዘይብሉ ምስዘረጋግጽ ንክሰሳት ብናጻ ክሰናብት ሕጋዊ ስልጣን ክህልዎ ይግባእ።

ኣብ ስርዓት ህግደፍ ግና ብዘይፍቓድ ቤት ፍርዲ፡ ሰባት ብፖሊስን ጸጥታን ተታሒዞም ኣብ ማእሰርቲ ንዘይተወሰነ ጊዜ ምጽናሕ ልሙድ ተግባር እዩ ። እቲ ሕጋዊ ኣገባብ እናተጣሕሰ ሰብአዊ መሰል ዜጋታት ምግሃስ ብሞራልን ሕልናን ቐቡል ኣይከውንን። ንህዝቢ ኳዜን ዘይቐቡል ምኽንያት ፈጠርካ ጸዊዕካ ብኣልማም ምእሳር ሰብአውነት ዝነደሎ ዘይሓላፍነታዊ ፍጻሜ እዩ ። ካብ 2010- ህዝቢ ወረዳ ካርነሽምን ካልእ ወረዳታትን ኣብ ሰሜናዊ ባሕሪ ዝርከብ ልሙዕ ናይ ሕርሻ ቦታ ንኣገልግሎት ቱሪስም ዝብል መምኸነይታ ገይሮም ዝለኣገዱ ዘይሓርሱ ከምዝተኸልከሉ ብዙሕ ጊዜ ከምዝተዘርበሉ ተኸታቲልናዮ ኢና። ኣብ ህዝቢ ኳዜን ዝወርድ ዘሎ ማእሰርትን ግፍዲ ንሳልሳይ ጊዜ ይፍጸም ከምዘሎ ኣብ ዲያሲፖራ ዝቐመጡ ተወላድቲ ኳዜን ጭብጥታት ኣቐሪቦም ክገልጹ ጸኒሖም እዮም። ኣብ ልዕሊ ዜጋታት ብሓፈሻ ዝውሰድ ዘይቐኑዕ ስጉምቲ ኩሉ ጊዜ ዓገብ ክንበል ኩልና ሃገራዊ ሓላፍነት ኣለና። ኣብ ክንዲ ህዝቢ ኳዜን ኮይና ንዝወረደም በደል ክንኩንን፡ ብዛዕብኣም ክንጽሕፍ ኣውያቶም ክሰማዕ ከነቐልዕ ክንጣበቕ ብኩልቲኡ መንፈሳዊ እምነት ከም ቐዲስ ተግባር ይቐጽር። ብሕግን መትከላት ሰብአውነትን ቐቡል ስለዝኾነ ንደለይቲ ፍትሒ ዘሰማምዕ ዘይከሓድ ሓቂ ከምዝኾነ ተገንዚብና፡ ንስርዓት ህግደፍ ደጋጊምና ዓገብ ዓገብ ክንበል ይግባእ ንበል ምመኤደ። ካልኣት ደለይቲ ፍትሒ ብወገኖም እዉን ዓገብ ክብሉ ብጽሑፍን ብድምጽን ክኹኑኑም ንጽውዕ።

ክፍሊ ዜና፡ ምንቕስቓስ መንእሰያት ኤርትራ ንደሞክራሲ / ምመኤደ /

